



การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัด  
ในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร\*

THE CONSERVATION TOURISM MANAGEMENT OF MONASTERIES  
IN LAMAE DISTRICT, CHUMPHON PROVINCE

พระสิริภัทร สิริภทโท

Phra Sirapat Siripattho

สำนักเรียนคณะจังหวัดชุมพร

Chumphon Provincial Faculty School

Corresponding Author E-mail: pichityoma@gmail.com

**บทคัดย่อ**

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ และ 3. ศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือ การวิจัยเชิงปริมาณ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 85 รูป ซึ่งเป็นพระสงฆ์ในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุमान และในเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูปหรือคน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. พระสงฆ์ที่มีอายุ พรรษา และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3. ปัญหา อุปสรรค คือ บางวัดขาดการวางแผนการจัดการ แผนการจัดกิจกรรม บุคลากรไม่เพียงพอ ที่มีอยู่ก็ขาดความรู้ กระบวนการตรวจสอบไม่ชัดเจน ไม่นำข้อมูลการตรวจสอบไปปรับปรุงแก้ไข และข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการศึกษาข้อมูลเพื่อวางแผน ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการ มอบหมายงาน วางระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน ควรตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง และนำผลการตรวจสอบไปปรับปรุงพัฒนา

**คำสำคัญ:** การบริหารจัดการ; แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์; ชุมพร



## Abstract

The objectives of this research article are: 1. To study the level of opinions of monks. 2. Compare opinions of monks and 3. Study problems, obstacles, and suggestions. Toward the management of eco-tourism attractions of temples in Lamae District, Chumphon Province. It is research that combines methods, namely quantitative research. From a sample of 85 pictures who are monks in Lamae District, Chumphon Province. The research instrument was a questionnaire. Data analysis using statistics including percentages, averages, standard deviations, inferential statistics, and qualitative aspects. Use interviews with 10 key informants or people.

The results of the research found that: 1. The overall level of opinions of monks regarding the management of temple ecotourism sites in Lamae District, Chumphon Province was at a high level. 2. Monks with different ages, Lent, and educational qualifications. There is an overall opinion. no different Therefore, the research hypothesis was rejected. As for monks with different administrative positions in the Sangha, There were different overall opinions, so the research hypothesis was accepted. 3. Problems and obstacles are that some temples lack management planning. Activity plan Not enough personnel What is there is a lack of knowledge. The verification process is not clear. The inspection data is not used for improvement. And the suggestion is that there should be a study of information in order to plan. There should be a committee established, assignments given, and clear regulations laid down. It should be checked continuously. and use the results of the inspection to improve and develop.

**Keywords:** Management; Ecotourism Attractions; Chumphon

## บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ หรือนันทนาการ รูปแบบหนึ่งของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในยามว่าง มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง จะมีการพักแรมค้างคืนหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้เพื่อการเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการทางกายภาพเพื่อสนอง



ความต้องการในแง่การพักผ่อนคลายเครียดในชีวิตประจำวัน และตอบสนองความอยากรู้ อยากรเห็น อีกทั้งเป็นการพัฒนาคนในแง่การเรียนรู้ประสบการณ์และวิสัยทัศน์จากการ เดินทางท่องเที่ยวได้อีกด้วย (สุชาติ ชิดชอบ, 2548) ซึ่งวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญประเภท หนึ่ง ซึ่งมีศิลปวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมและความเจริญของชาติที่สามารถ ย้อนกลับได้ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรม ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม รวมทั้งเชื่อมโยงความเป็นมาทางวัฒนธรรมกับชุมชนและการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ทำให้มี นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก (เยาวลักษณ์ เหล่าฤทธิ์, 2558) ดังนั้น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เกิดการ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในวัดและคนในท้องถิ่น และช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมในประเทศชาติให้มีความเจริญยิ่งขึ้น

วัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร มีสถานที่ที่น่าท่องเที่ยวจำนวนมาก แต่เนื่องจาก ระบบสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐานอาจไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวน มาก กิจกรรมการท่องเที่ยวของวัดยังมีไม่หลากหลาย สถานที่ทำบุญหรือแหล่งท่องเที่ยวที่ เป็นเอกลักษณ์ของวัดยังไม่โดดเด่น จุดเช็คอินถ่ายรูปน้อยเกินไป ยังไม่สามารถดึงดูดให้ นักท่องเที่ยวให้อยู่ภายในวัดเป็นระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น รวมทั้งขาดการประชาสัมพันธ์ที่ ต่อเนื่อง ซึ่งในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ เดินทางมาท่องเที่ยวชื่นชม ธรรมชาติภายในวัดในจังหวัดชุมพรจำนวนมาก ทั้งจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้ จากการท่องเที่ยวของวัดในจังหวัดชุมพร มีแนวโน้มเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ในภาพรวม สถานการณ์การท่องเที่ยวของวัดในจังหวัดชุมพร ยังขาดแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัด ต่าง ๆ และการบริหารจัดการให้มีความพร้อม สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวน มาก (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชุมพร, 2564)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความคิดเห็นของ พระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัด ชุมพร ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร และอำเภออื่น ๆ ต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร



3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร

## วิธีดำเนินการวิจัย

### 1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

### 2. กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์ในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร จำนวน 85 รูป (สำนักงานเจ้าคณะอำเภอละแม, 2566)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 10 รูปหรือคน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด 5 กลุ่ม ได้แก่ พระสังฆาธิการ 2 รูป เจ้าหน้าที่ 2 คน ผู้นำชุมชน 2 คน นักวิชาการ 2 รูปหรือคน และผู้ประกอบการ 2 คน

### 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวมี 4 ด้าน 3. การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มี 4 ด้าน และ 4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว 4 ด้าน คือ 1. ด้านการวางแผน 2. ด้านการปฏิบัติตามแผน 3. ด้านการตรวจสอบและ 4. ด้านการแก้ไขปรับปรุง

### 4. การรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลด้วยการสำรวจจากการแจกแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์เก็บข้อมูลโดยวิธีบันทึกเทป เขียนลงในแบบสัมภาษณ์และนำไปสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

### 5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

### ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร

1.1 ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=3.89$ , S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ลำดับแรก คือ ด้านภูมิทัศน์ ( $\bar{X}=3.96$ , S.D.=0.85) รองลงมา คือ ด้านความปลอดภัย ( $\bar{X}=3.89$ , S.D.=0.89) และสุดท้าย คือ ด้านการบริการพื้นฐาน ( $\bar{X}=3.85$ , S.D.=0.86)

**ตารางที่ 1** ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัด ในภาพรวม

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัด	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านแหล่งเรียนรู้	3.87	0.92	มาก
ด้านภูมิทัศน์	3.96	0.85	มาก
ด้านการบริการพื้นฐาน	3.85	0.86	มาก
ด้านความปลอดภัย	3.89	0.89	มาก
รวม	3.89	0.81	มาก

1.2 ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=3.97$ , S.D.=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ลำดับแรก คือ ด้านการวางแผน ( $\bar{X}=4.28$ , S.D.=0.50) รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบ ( $\bar{X}=3.91$ , S.D.=0.85) และสุดท้าย คือ ด้านการแก้ไขปรับปรุง ( $\bar{X}=3.80$ , S.D.=0.85)

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร ในภาพรวม

การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการวางแผน	4.28	0.50	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติตามแผน	3.87	0.78	มาก
ด้านการตรวจสอบ	3.91	0.85	มาก
ด้านการแก้ไขปรับปรุง	3.80	0.85	มาก
รวม	3.97	0.67	มาก



2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

**ตารางที่ 2** ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ 1-4

สมมติฐาน	ตัวแปรทดสอบ	F/t	Sig.	ผลการทดสอบ	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.	อายุ	1.915	0.13		✓
2.	พรรษา	1.231	0.30		✓
3.	วุฒิการศึกษา	2.737	0.07		✓
4.	ตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์	4.130*	0.02	✓	

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลสรุปได้ว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน พรรษาต่างกัน และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ส่วนพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. การศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร

ปัญหาและอุปสรรค ด้านการวางแผน คือ บางวัดขาดการวางแผนการจัดการทรัพยากรในพื้นที่ และแผนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และแผนการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการปฏิบัติตามแผน คือ บุคลากรบางส่วนขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ บางวัดมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดแคลนงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ คือ บางวัดมีกระบวนการตรวจสอบไม่ชัดเจนหรือไม่ได้ตามมาตรฐาน ด้านการแก้ไขปรับปรุง คือ บางวัดไม่มีการเก็บข้อมูลการท่องเที่ยวไปปรับปรุงและพัฒนา

ข้อเสนอแนะ ด้านการวางแผน คือ ควรมีการศึกษาข้อมูลเพื่อวางแผนดำเนินการและจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการปฏิบัติตามแผน คือ ควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงาน กำหนดหน้าที่และภาระงานให้ชัดเจน ด้านการตรวจสอบ คือ ควรมีการสำรวจและตรวจสอบสถานการณ์ปัจจุบัน จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อดูแลควบคุมการดำเนินการแก้ไขปรับปรุง คือ ควรมีขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงที่ชัดเจน นำข้อมูลการตรวจสอบไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ

## อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร

1.1 องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=3.89$ ,  $S.D.=0.81$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เพราะว่า วัดมีการแสดงข้อมูลประวัติความเป็นมา ความสำคัญของวัด ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และข้อควรปฏิบัติไว้ชัดเจน วัดมีสภาพแวดล้อม และทรัพยากรทางธรรมชาติที่สวยงาม รมรื่น และอุดมสมบูรณ์ วัดมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ทันสมัย เช่น กล้องวงจรปิด ครอบคลุมทั่วพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และบุคลากรที่ให้บริการเพียงพอต่อนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระเอกลักษณะ อชิโต (2562) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีพุทธของวัดในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่า มากทุกด้าน โดยอภิปรายว่า ด้านการจัดการในฐานะที่เป็นแหล่งเรียนรู้ วัดจัดทำป้ายแสดงชื่อ ประวัติความเป็นมา ความสำคัญของศาสนวัตถุและ ศาสนสถาน อยู่ในระดับมากเหมือนกัน

2. การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=3.97$ ,  $S.D.=0.67$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เพราะว่า วัดมีการกำหนดยุทธศาสตร์ และวางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัด มีการจัดโครงสร้าง จัดแผนงาน และภาระหน้าที่งานวัดมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ และวัดมีการแก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงระบบ และปรับเปลี่ยนโยกย้ายตำแหน่งงาน เพื่อให้การบริหารจัดการดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูสมุห์พูลสวัสดิ์ จิตสีโล (2564) ได้วิจัยเรื่อง การอนุรักษ์พุทธสถานของวัดในอำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การอนุรักษ์พุทธสถานของวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยอภิปรายว่า ด้านการตรวจสอบ วัดดำเนินการตรวจสอบความสะอาดโดยรอบพุทธสถานภายในวัดเป็นประจำ อยู่ในระดับมากเหมือนกัน และด้านปรับปรุงแก้ไข วัดได้นำแผนที่แก้ไขแล้วไปปฏิบัติใหม่เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านโครงสร้างอาคารพุทธสถาน อยู่ในระดับมากเหมือนกัน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.1 พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน พรรษาต่างกัน และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัด



ชุมพร โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า อายุ พรรษา และวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามต่างกัน ไม่มีผลที่แตกต่างกัน ในการแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปิยะ ทินนวโร (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ของผู้ตอบแบบสอบถามต่างกัน มีผลที่แตกต่างกัน ในการแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเสถียร ถาวรธมโม (2554) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์โบราณสถานของพระสังฆาธิการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการที่มีตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์โบราณสถานของพระสังฆาธิการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร

3.1 ปัญหาอุปสรรค คือ บางวัดขาดการวางแผนการจัดการอย่างเป็นระบบ บุคลากรบางส่วนขาดทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ กระบวนการตรวจสอบไม่ชัดเจนหรือไม่ได้ตามมาตรฐาน และไม่มีเก็บรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยวเพื่อปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิจักร จันทิมา (2565) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาอุปสรรค คือ บุคลากรการรองรับนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ ขาดการจัดการระบบการขนส่งที่ดี และขาดการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน



2.2 ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการศึกษาข้อมูลบริบทแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ และวางแผนตามกรอบมาตรฐานสากล ควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบปฏิบัติ ควรมีการสำรวจและตรวจสอบสถานการณ์ปัจจุบัน และควรร่วมมือกันแก้ไขปรับปรุงที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูสุนทรสืลสัมบัน (คำรณ คุณสมปนโน) (2564) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยว คือ ควรมีเครือข่ายองค์กรต่าง ๆ เพื่อช่วยในการวางแผนพัฒนาวัด ควรมีการประสานงานหรือมอบหมายในการขอเจ้าหน้าที่คอยให้ ควรมีฝึกอบรมบุคลากรภายในวัดนอกวัด ให้เป็นเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำ ควรมีการเรียนรู้เพื่องานด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด และทุกฝ่ายควร ร่วมกันในการกำกับติดตามเพื่อให้การท่องเที่ยวอนุรักษ์ไว้ซึ่งวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม

### องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่รับจากการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

#### 1. องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.1 ด้านแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดควรมีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับการท่องเที่ยวที่ดี ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างเต็มที่

1.2 ด้านภูมิทัศน์การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดควรมุ่งอนุรักษ์ธรรมชาติในวัด เสริมสร้างความสำคัญและคุณค่าของสถานที่ สร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่น่าจดจำ

1.3 ด้านการบริการพื้นฐานการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดควรมีการบริการพื้นฐานที่มีคุณภาพสูงที่สุดในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ช่วยให้นักท่องเที่ยว สนุกสนานและมีประสบการณ์ที่ดีมีความสุขกับการเดินทางได้อย่างเต็มที่

1.4 ด้านความปลอดภัยการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดควรมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ทันสมัย เช่น กล้องวงจรปิดครอบคลุมทั่วพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีความปลอดภัย

#### 2. การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร

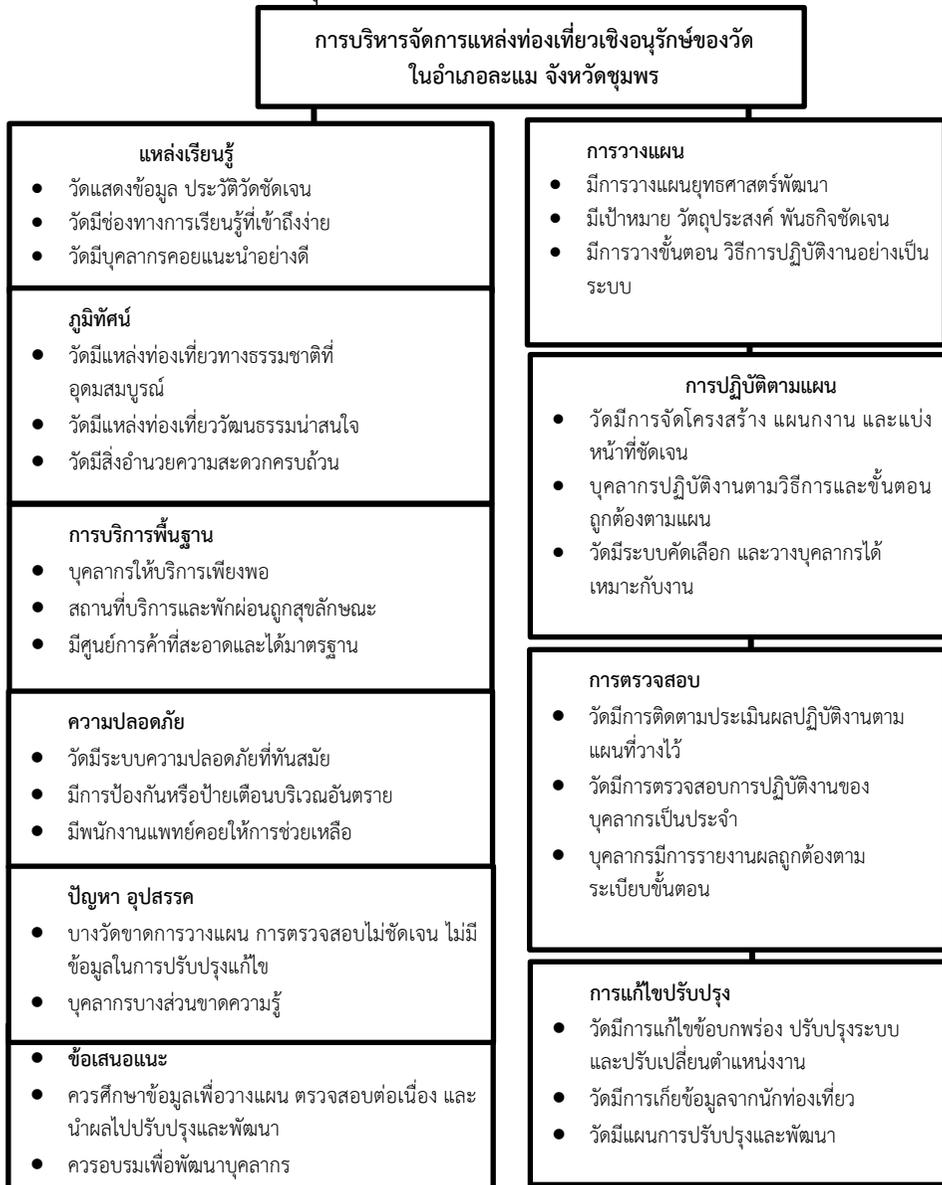
2.1 ด้านการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดควรมีการ กำหนดยุทธศาสตร์ และวางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ พันธกิจไว้ชัดเจน



2.2 ด้านการปฏิบัติตามแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดควรมีการจัดโครงสร้าง วางบุคลากรให้เหมาะกับงานตามแผนงานที่วางไว้

2.3 ด้านการตรวจสอบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดควรมีการดูแลติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้

2.4 ด้านการแก้ไขปรับปรุงการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดควรมีการแก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงระบบ และปรับเปลี่ยนโยกย้ายตำแหน่งงาน ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย



## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่และความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อให้เข้าถึงปัญหาและวางแผนการการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัดได้
2. ควรมีการกำหนดนโยบายและข้อปฏิบัติให้ชัดเจนตามมาตรฐานสากล และมีนโยบายการตรวจสอบและปรับปรุงระบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการกำหนดนโยบายพัฒนาศักยภาพบุคลากรและแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

### ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของวัด เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน
2. ควรมีการจัดโครงสร้างองค์กรและแผนงานที่เหมาะสม การคัดเลือกและวางบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน และมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและรายงานผลให้ทราบโดยทั่วกัน
3. ควรจัดอบรมฝึกฝนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้บูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานอื่น เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์

### ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร

## เอกสารอ้างอิง

พระครูสมุห์พูลสวัสดิ์ ฐิตสีโล (2564). การอนุรักษ์พุทธสถานของวัดในอำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (สารนิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.



- พระครูสุนทรสีลสัมบัน (คำรณ คุณสมปนโน). (2564). *การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปิยะ ทินนวโร. (2564). *การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาเสถียร ถาวรธมโม (2554). *การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์โบราณสถานของพระสังฆาธิการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเอกลักษณ์ อชิโต. (2562). *รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีพุทธของวัดในจังหวัดสมุทรสงคราม* (ดุขฎิณีพนธ์พุทธศาสตรดุขฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เยาวลักษณ์ เหล่าฤทธิ. (2558). *เที่ยววัด: แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรมริมฝั่งแม่น้ำโขง จังหวัดหนองคาย*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 12(57), 165-175.
- ฤทธิจักร จันทิมา (2565). *แนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภาคเหนือแบบยั่งยืน* (ดุขฎิณีพนธ์พุทธศาสตรดุขฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชุมพร. (2564). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดชุมพร พ.ศ. 2560-2564*. สืบค้น 2 กุมภาพันธ์ 2567, จาก [https://chumphon.mots.go.th/download/article/article\\_20190626144951.pdf](https://chumphon.mots.go.th/download/article/article_20190626144951.pdf)
- สำนักงานเจ้าคณะอำเภอละแม. (2566). *สถิติพระภิกษุประจำพรรษา 2565*. ชุมพร: สำนักงานเจ้าคณะอำเภอละแม.
- สุธดี ชิดชอบ. (2548). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในเกาะช้าง จังหวัดตราด* (การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.